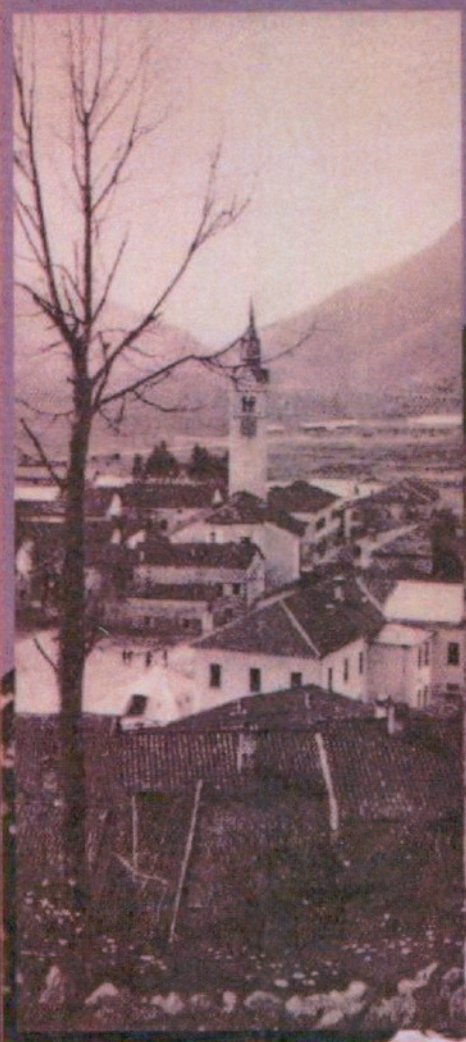

KOBARIŠKO berilo

Zgodbe, pričevanja, poezija, proza

Zbral in uredil Peter Stres

Andrej Šalehar

Kobariški konj

To je bila težka vprežna konjska pasma, ki so jo v Soški dolini in na njenem obrobju redili že od nekdaj. To je bila pasma hladnokrvnih noriških konj.

Umberto Selan ga je opisal leta 1909: *V ohče je kobariški konj krepka, razumna in brihtna žival, pa posebno uporabna za težke vprege. Njegovo telo je močno, zastavno in široko, prepreženo z nagrmdenim mišičevjem; životne oblike so masivne, zaokrožene; vrat je kratek in močan, okrašen z valovito, včasih dvojno grivo, po hrbtu ima lahko vsedlano črto; ledje je kratko in obilno: križ je po sredini razklan in vpognjen, prsi so široke in globoke in trebuh obširen. Udi so žilavi in krepki; kostni sklepi so suhi in široki; skolk je mišičnat, golenica pa močna in kratka; kopita so ne prevelika, vstrajna, zadej ob koncu golenice zaraščena s čopom dlake, koje zovejo navadno bincelj.*

Glava je brže težka, osobito dolnji del glave ob čeljusti je močno razvit. Po barvi dlake so konji te pasme različni, najnavadnejši so kostanjevi (prami), rjavci (fuksi) in belci s primešanimi rdečimi dlakami; redkeje so plavci, prav redki so tigri in šeki, kateri so skoro popolnoma izginili od kar so se začeli izbirati konji samo za kupčijo.

Kobariški konj je pravi tip kmetijskega konja. Konji kobariške pasme so imeli naslednje povprečne mere. A. Žrebec: višina 1,99 m, prsni obseg 2,10 m, obseg golenice 26 cm, razmerje med kopitom in oprsjem 1:8. B. Kobila: višina 1,55 m, prsni obseg 1,98 m, obseg golenice 23 cm, razmerje med kopitom in oprsjem 1:8,2.

V letih 1904 – 1906 pa se je zmanjšal obseg konjereje, ker je bila pokrajina takrat okužena s konjsko smrkavostjo in vlada v letih 1902 – 1904 ni poslala v Kobarid nobenega državnega žrebca. Ni bilo središča, kjer bi se naročale živali te pasme zaradi velikega zanimanja koroških konjskih trgovcev. V Vidmu pa so ustanovili žrebčarsko postajo in tamkajšnji konjerejci so nakupili lepe kobile, med njimi tudi kobariške pasme. Deželno kmetijsko društvo v Vidmu je okrog leta 1909 izdalo brošuro *Il cavallo caporetano*, v kateri je hvalilo in priporočalo kobariškega konja.

Že leta 1910 je časopis *Soča* poročal, da je kobariški konj nekdanj slovel daleč po svetu po svojih vrlinah kot težka vprežna žival. Reja tega konja pa je skoraj propadla, ker ni dobila od merodajnih krogov potrebne podpore in vzpodbude.

Kobariška pasma konj je med 1. svetovno vojno skoraj izginila. Leta 1925 je bilo ob razstavi živine v Kobaridu privedenih še 34 žrebet kobariške pasme.

Andrej Šalehar, *Kobariški konj – poskus zootehniške karakterizacije pasme: stara slovenska pasma*. V: *Revija o konjih*, 18 (2010) 5. maj 2010, str. 24-25⁹⁴.

⁹⁴ Tudi Jožko Šavli je ugotovil, da je bil Kobarid na križišču treh smrti in so domačini veliko prevažali. Zato so v stoletjih vzredili posebno pasmo močnih konjev. Kobariški vlečni konji so bili za prevažanje povsod cenjeni. O teh konjih je pisal Umberto Selan v *Bollettino Associazione Agraria Friulana* 1908, Videm 1909. (Jožko Šavli, *Kobariški odmev*, V: *Koledar GMD* 1982, str. 107).